

รู้หรือไม่ว่า? ชีสต์เต้านม รักษาได้ ไร้กังวล

ศูนย์ : ศูนย์รักษเต้านม

บทความโดยแพทย์ : นพ. กำพล วัชรพงศ์

ชีสต์เต้านมหรือถุงน้ำในเต้านม เป็นสิ่งผิดปกติที่สามารถพบได้บ่อย โดยเกิดจากการมีน้ำขังอยู่บางส่วนในเนื้อเต้านม ทำให้เมื่อคลำจากภายนอกรู้สึกสัมผัสเป็นก้อนในเนื้อเต้านม หากมีขนาดเล็กและไม่มีอาการเจ็บ อาจไม่จำเป็นต้องทำการรักษา เพียงตรวจติดตามการเปลี่ยนแปลง แต่หากถุงน้ำในเต้านมนั้นมีขนาดใหญ่หรือมีอาการเจ็บ ควรรีบเข้ารับการรักษาโดยเร็ว เพราะอาจจะเป็นความเสี่ยงของการเป็นมะเร็งเต้านมได้

การรักษาชีสต์เต้านม

1. รักษาด้วยการผ่าตัด

การผ่าตัดเอาซิสต์เต้านมออกนั้น จะทำก็ต่อเมื่อมีเหตุจำเป็นหรือมีข้อบ่งชี้เท่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่เพื่อต้องการเอาก้อนซิสต์ออกมาตรวจเพื่อการวินิจฉัยที่แน่นอนว่ามีสาเหตุมาจากมะเร็งหรือไม่ หรือเป็นการกำจัดก้อนซิสต์นี้ออกไปเนื่องจากมีขนาดใหญ่ และมีอาการค่อนข้างมาก หรือผู้ที่วิตกกังวลกับซิสต์ก้อนนี้มาก

โดยก่อนจะทำการรักษาด้วยการผ่าตัดแพทย์จะวินิจฉัยก่อนว่าเป็นซิสต์ชนิดใด หากพบว่าเป็นถุงน้ำที่มีก้อนเนื้ออยู่ข้างในด้วย ก็อาจเข้ารับการรักษาด้วยการผ่าตัดได้ตามดุลยพินิจของแพทย์

วิธีการผ่าตัดซิสต์เต้านม

การผ่าตัดซิสต์เต้านม จะเป็นการผ่าตัดที่เอาเฉพาะก้อนซิสต์ที่เต้านมออกเพียงอย่างเดียว ถือเป็นการผ่าตัดเล็ก จะใช้เพียงยาชาเฉพาะที่ ในกรณีที่ก้อนนั้นมีขนาดใหญ่มาก อาจต้องผ่าตัดโดยการวางยาสลบ โดยตำแหน่งในการลงมีดผ่าตัดนั้นจะอยู่บริเวณขอบลานนม ไตรราวนม หรือใกล้รักแร้ ซึ่งจะผ่าจุดไหนนั้นก็พิจารณาจากตำแหน่งการเกิดซิสต์และขนาดของก้อนซิสต์รวมด้วย ผลในการผ่าตัดจะมีขนาดเพียง 2-3 เซนติเมตรเท่านั้น และส่วนมากไม่จำเป็นต้องนอนโรงพยาบาล ทั้งนี้การผ่าตัดจะช่วยให้การวินิจฉัยและการรักษาของแพทย์เป็นไปในทิศทางที่แม่นยำมากขึ้น โดยส่วนใหญ่แล้วผลการรักษาจะให้ผลดี โอกาสที่จะกลับมาเป็นซ้ำหรือเกิดขึ้นใหม่พบกอนได้น้อย

การเตรียมตัวก่อนการผ่าตัด (กรณีวางยาสลบ)

- งดน้ำและอาหารอย่างน้อย 6-8 ชั่วโมงก่อนเข้ารับการผ่าตัด
- งดการดื่มแอลกอฮอล์ และสูบบุหรี่อย่างน้อย 48 ชั่วโมง
- หลีกเลี่ยงการผ่าตัดในช่วงมีประจำเดือน
- การตรวจทางห้องปฏิบัติการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แพทย์จะให้ทำและพิจารณาผลการตรวจล่วงหน้า เพื่อประเมินความพร้อมของผู้ป่วยก่อนผ่าตัด
- งดยาหรืออาหารเสริมที่ไม่จำเป็นทุกชนิด 1 สัปดาห์
- งดยาแก้ปวด เช่น แอสไพริน บรูเฟน วิตามินหรือสมุนไพรประมาณ 2 สัปดาห์ก่อนการผ่าตัด
- พักผ่อนให้เพียงพออย่างน้อย 6-8 ชั่วโมงก่อนวันมาผ่าตัด และควรทำความสะอาดร่างกายให้เรียบร้อย

การปฏิบัติตัวหลังการผ่าตัด

- แผลผ่าตัดจะมีผ้าปิดไว้ ผู้ป่วยต้องระวังอย่าให้เปียกน้ำ
- เมื่อปวดแผลสามารถทานยาแก้ปวดโดยรับประทานทุก 4-6 ชั่วโมง หรือตามคำสั่งของแพทย์
- สังเกตภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัด เช่น แผลบวม ปวดมากขึ้น มีไข้ เป็นต้น หากเกิดอาการ ให้รีบมาพบแพทย์
- บริหารร่างกายตามคำแนะนำของพยาบาล เพื่อฟื้นฟูสภาพร่างกายและป้องกันข้อไหล่ติด

2. การเจาะน้ำออกจากถุงน้ำเต้านม

การเจาะน้ำออกจากถุงน้ำเต้านม (Aspiration of Breast Cyst)

นั้นเหมาะสำหรับผู้ที่ตรวจแล้วพบวากอนที่เต้านมนั้นเป็นแคซีสต์หรือถุงน้ำธรรมดา

เมื่อกลับไปติดตามอาการแล้วไม่ยุบลง มีขนาดใหญ่ และมีอาการมากขึ้น เช่น เจ็บ เนื่องจากน้ำคั่งอยู่ปริมาณมาก โดยวิธีการรักษานี้จะเป็นการใช้เข็มฉีดยาขนาดเล็ก คลายเข็มที่ใช้ฉีดวัคซีนทั่วๆ ไป

แทงเข้าไปในถุงน้ำเต้านมหรือจุดที่ต้องการ แล้วดูดเอาของเหลวออกมา

ซึ่งการเจาะดูดน้ำออกมาก็จะช่วยบรรเทาอาการ สามารถทำได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว

หลังจากเสร็จผู้ป่วยส่วนใหญ่จะกลับบ้านได้ เจ็บปวดน้อยและมีแผลขนาดเล็กๆ ที่ผิวหนัง

ขั้นตอนการรักษา

โดยขั้นแรกแพทย์จะทำการตรวจดูตำแหน่งของซิสต์ก่อนว่าอยู่จุดใดแล้วจะแทงเข็มเข้าไปเพื่อดูดของเหลวออกมา และถ้าให้ความแม่นยำมากขึ้นจะทำให้มีการอัลตราซาวด์ไปพร้อมกันเพื่อให้เห็นตำแหน่งที่ถูกต้อง เมื่อดูดน้ำออกแล้วอาการก็จะดีขึ้น หลังจากเจาะเอาน้ำออกแล้วประมาณ 50% จะหายไปเลยไม่เป็นอย่างอื่นมาอีก แต่อีก 50% ก็มีโอกาสที่ซิสต์จะกลับขึ้นมาใหม่ ถ้ายังมีอาการอยู่การเจาะเอาน้ำออกอาจทำได้อีก 1-2 ครั้ง

ทั้งนี้ ถ้าของเหลวที่ดูดออกมาไม่มีเลือดปนก็ไม่ต้องทำการตรวจอย่างอื่นต่อ

แต่ถ้ามีเลือดปนอยู่ในนั้นด้วยต้องส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการเพิ่มเติม ถ้าดูดของเหลวไม่ออก

หรือก่อนไม่ได้ยุบลงแสดงว่ามีส่วนที่เป็นเนื้อปนอยู่ด้วย จะต้องทำการส่งตรวจเพื่อหาเซลล์มะเร็งต่อไป

ซิสต์ในเต้านมนั้นพบได้บ่อย บางครั้งอาจสร้างความรำคาญบ้าง หากไม่มีอาการก็ไม่ต้องรักษา แต่ถ้ามีอาการ เช่น คลำได้เป็นก้อน เจ็บ ก็ควรไปปรึกษาแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการตรวจวินิจฉัยและเลือกวิธีการรักษาที่เหมาะสม